

Peruspalvelut, oikeusturva ja luvat

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston järjestämislain 30 §:n 2 momentin mukainen selvitys sosiaali- ja terveydenhuollon yhdenvertaisesta toteutumisesta vuonna 2024 ja Q1/2025

Keski-Suomen hyvinvointialue

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

Yt-menettelyt ovat vaikuttaneet hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen ja palvelualueiden roolituksiin. Hyte-neuvottelut on toteutettu kuntaryhmittäin. Yhteistyö hyvinvointialueen ja kuntien kanssa koetaan sujuvaksi. (*valvontahavainto*)

Henkilöstön saatavuus ja riittävyys

Nuorisopsykiatrisen osastohoidon lääkäripalveluissa on ollut puutteita, ja aikuisten mielenterveyspalveluissa on haasteita psykologityössä, sillä vapaisiin tehtäviin ei ole onnistuttu rekrytoimaan psykologeja. Lapsiperheiden ja lastensuojelun sosiaalityöntekijöiden rekrytoinnissa on ollut haasteita. Sosiaalihuollon ympärivuorokautisissa lasten ja perheiden palveluyksiköissä koulutetun henkilöstön saatavuus ja pysyvyys on parantunut edellisvuoteen verrattuna. Hyvinvointialueen säästötoimenpiteet vaikuttavat työllisyyttä edistävien palveluiden (esim. kuntouttava työtoiminta) järjestämisessä ja käytännön toteutuksessa. (*valvonta- ja kanteluhavainnot*)

Sote-tiedonhallinta ja tiedolla johtamisen edellytykset

Hyvinvointialueen omavalvonta on toiminut järjestelmällisesti. (*valvontahavainto*) Omavalvontayksikkö ei anna enää erillisiä vastauksia omavalvonnallisesti käsiteltäväksi ohjattuihin asioihin, mikä näkyy lisääntyneenä valvonta-asioiden määränä.

Hyvinvointialueella käytössä olleet eri asiakas- ja potilastietojärjestelmät ovat aiheuttaneet haasteita asiakkaan ja potilaan hyvän hoidon ja palvelun toteutumiseksi. Potilastieto-järjestelmiä ollaan yhtenäistämässä. (*valvontahavainto*)

Hyvinvointialueen muistutusvastausten käsittelyssä on ollut viiveitä. Hyvinvointialue on uudistanut muistutusprosessia asian saattamisesta kuntoon. *(valvontahavainto)*

Sote-palvelujen nykytila ja kehitys

Kiireettömän hoitoon pääsyssä ja välittömän yhteydensaannin toteutumisessa terveyskeskukseen on ollut haasteita, ja ADHD-tutkimusjonot ylittävät terveydenhuoltolaissa määritellyn määräajan. Hyvinvointialueen ensivastetoiminnan järjestämisen asian- ja lainmukaisuuden selvittämiseen on nähty tarvetta. Hoito- ja palveluketjujen ongelmat ovat ruuhkauttaneet yhteispäivystyksiä, ja henkilöstön saatavuudessa sekä osaamisprofiilissa on haasteita. Aikuisten perusterveydenhuollon mielenterveyspalveluissa on ilmennyt haasteita lääkärivajeen vuoksi. Hyvinvointialueen toimenpiteet kustannusten karsimiseksi aiheuttavat vaikeuksia oikea-aikaisten ja riittävien palvelujen saatavuudessa. *(valvonta- ja kanteluhavainnot)*

Erityisteema: Lasten, nuorten ja perheiden palvelut

Kouluikäisten puheterapian saatavuudessa on ongelmia. Muutamissa tapauksissa on ilmennyt haasteita kunnan sivistystoimen ja hyvinvointialueen välisessä yhteistyössä kouluissa ja oppilaitoksissa. *(kanteluhavainto)* Koulupsykologien saatavuudessa on ollut haasteita. Tilanteen vaikutukset ovat nähtävillä myös muiden kouluterveydenhuollon ammattiryhmien työnkuissa. Hyvinvointialue on tehnyt toimenpiteitä psykologipalveluiden palveluiden saatavuuden parantamiseksi. *(valvontahavainto)*

Lapsiperheiden ja lastensuojelun sosiaalityössä riittämättömät sosiaalityöntekijäresurssit ovat johtaneet lakisääteisten asiakasmäärien ylityksiin sekä puutteisiin lapsen asioista vastaavien sosiaalityöntekijöiden nimeämisessä, asiakassuunnitelmien laatimisessa ja palveluihin ohjautumisessa. Asiakasohjausryhmien toiminnassa päätöksentekoon liittyen on ollut pitkäkestoisia epäselvyyksiä. Hyvinvointialue on systemaattisesti valvonut ympärivuorokautisia lasten, nuorten ja perheiden palveluysiköitä ja tukenut yksiköitä niiden omavalvonnassa. *(valvontahavainto)*